

«LIKEVERD»

Arbeidet blant LHBTI i 2017

Gjennomført med økonomisk støtte fra Bufdir

Innholdsfortegnelse

- **Bakgrunn – SEIFs erfaringer i arbeidet med LHBTI**
- **Tiltaket «Likeverd»**
 - Målgrupper
 - Metodikk
 - Målsettinger
 - Økonomiske rammer
- **Tallmateriale fra tiltaket «Likeverd»**
- **Kommentarer til statistikkene**
 - Menneskene bak tallene
 - Et kunnskapskrevende arbeid
 - Et resurskrevende arbeid
 - Utlendingsmyndighetene
 - Et liv i Norge uten ID
 - Kunnskapsoverføring og erfaringsutveksling
 - Undersøkelsestur til Uganda
- **Arbeidet blant LHBTI - problemstillinger**
- **Tiltaket «Likeverd» – det videre arbeidet**
 - Spesielle utfordringer
 - Videre økonomiske rammer
- **Sist men ikke minst**

Frydprisen 2016.

SEIF er stolt vinner av frydprisen 2016, noe vi tar som en klar oppmuntring til å stå på videre med det viktige arbeidet. Juryen skrev følgende:

"Vi lever i en tid der mange av oss må flykte fra våre hjemland, våre familier og det vi en gang har hatt nært. Som nye i landet er veien inn i systemet lang, kronglete og vanskelig. Dette gjelder spesielt skeive flyktninger. Heldigvis er det en frivillig og uavhengig organisasjon som har jobbet med problemløsninger i hele 30 år for denne gruppen. Siden 2007 har de jobbet for skeive personer med innvandringsbakgrunn gjennom å tilby gratis juridisk bistand: i asylsaker, bosetning, arbeidstvister og en rekke andre problemstillinger.

Deres innsats har vært redningen for mange innvandrere og flyktninger og vi vil med dette rette en stor takk til Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF)"

Bakgrunn - SEIFs erfaringer i arbeidet med LHBTI

Opp gjennom årene, har SEIF stadig mottatt henvendelser fra LHBTI, som ikke nødvendigvis søkte bistand knyttet til deres seksuelle legning, men som hadde behov for info, råd og praktisk hjelp til problemløsning på en rekke områder. Det kunne dreie seg om personer som kom til Norge for å inngå partnerskap med herboende og som hadde behov for info om det norske samfunnet. Det kunne også dreie seg om personer bosatt i Norge, med behov for å finne bolig, skrive søknader, finne skoleplass, fylle ut selvangivelser, m.m. Antall henvendelser var forholdsvis lave og problemområdene inngikk i vårt generelle arbeid, og vi registrerte derfor ikke disse henvendelsene spesielt som egen gruppe.

I 2007 begynte vi å få henvendelser fra LHBTI for bistand til å løse problemer direkte knyttet til deres legning. På den ene siden, ble SEIF oppsøkt av ungdom, oppvokst i Norge, som i tenårene fikk problemer med sin familie da denne fikk mistanke om datterens eller sønnens legning. På den andre siden, fikk vi henvendelser fra personer som søkte asyl i Norge, fra land med lovgiving mot homofili eller hvor LHBTI blir sterkt stigmatisert og utsatt for vold. Vi ble konfrontert med for oss nye problemstillinger som krevde utvidet kunnskap med hensyn til holdninger og tradisjoner i de forskjellige miljøene og lovgivning og praksis i en rekke land rundt om i verden, for å nevne noen av utfordringene.

Arbeidet blant LHBTI har vist seg å være svært krevende, både når det gjelder tid og spisskompetanse.

I 2008 bevilget BLD for første gang midler til tiltaket «Likeverd», og vi kunne da begynne et mer systematisk arbeid med LHBTI. Tilbudet har etter hvert blitt kjent i miljøet, gjennom «jungeltelegrafene», og ved henvisninger fra LHBTI-organisasjoner. Henvendelsene fra LHBTI har økt fra år til år, og fra 2008 til 2017 har vi opplevd følgende pågang:

2008: 25 personer gjennom 178 henvendelser/samtaler
2009: 33 personer gjennom 309 henvendelser/samtaler
2010: 50 personer gjennom 232 henvendelser/samtaler
2011: 62 personer gjennom 479 henvendelser/samtaler
2012: 53 personer gjennom 391 henvendelser/samtaler
2013: 70 personer gjennom 534 henvendelser/samtaler
2014: 76 personer gjennom 541 henvendelser/samtaler
2015: 84 personer gjennom 587 henvendelser/samtaler
2016: 89 personer gjennom 593 henvendelser/samtaler
2017: 90 personer gjennom 837 henvendelser /samtaler

Tiltaket «Likeverd»

Tiltaket er primært rettet mot **4 grupper**:

1. Asylsøkere fra land hvor annet enn heteroseksuell legning er forbudt ved lov eller hvor den det gjelder risikerer forfølgelse/ umenneskelig behandling og hvor staten eller private er forfølgerne.
2. Utenlandske borgere som kommer til Norge for å inngå ekteskap med herboende
3. Ungdom, barn av 1. generasjons innvandrere/flyktninger og andre LHBTI med innvandrerbakgrunn bosatt i Norge. Dette er en gruppe som ofte blir utsatt for trakassering, vold, og tvang fra familie og/eller sitt etniske miljø.
4. Oppfølging av LHBTI-ungdom på flukt fra tvangsekteskap og videre bistand til forhenværende asylsøkere med videre bistand på en rekke områder.

Metodikk

Når det gjelder asylsøkere, bistår vi med utfyllende informasjon og dokumentasjon som vedlegg til asylsøknaden (den enkeltes situasjon, landskunnskap, m.m.). Vi bistår med begjæring om utsatt iverksettelse etter avslag og klage til UDI/UNE, og arbeider for at den det gjelder får møte i UNE og legge fram sin sak. Dersom vedkommende ønsker det følger SEIF med i nemndmøte som fullmektig, hvilket i praksis betyr at vi deltar i en rekke møter i utlendingsnemnda. Vi opplever gjennomslag i en stor andel av sakene. I 2017 har vi også, i samarbeid med advokat, arbeidet med saker som føres for rettsystemet.

Vi gir informasjon, råd og praktisk bistand til de utenlandske borgerne som inngår giftemål/samboerskap med herboende. Det har vist seg å være behov for denne bistanden, for at den nyankommede ikke skal være fullstendig avhengig av sin partner for å finne fram i det norske samfunnet.

Når det gjelder de unge, oppvokst i Norge, og i konflikt med sin familie, tar vi oss god tid til å lytte til de unge, sette oss skikkelig inn i situasjonen, yte praktisk hjelp i krise-krisesituasjoner og følger dem opp etter et eventuelt brudd med familien, så lenge de har behov eller ønsker det.

Mange forhenværende asylsøkere, som ved SEIFs hjelp har fått opphold, henvender seg om forskjellige problemstillinger, slik som bosetting, arbeid, etc. SEIF har blitt en trygg arena for LHBTI-personer med innvandrerbakgrunn, hvor de kan henvende seg med de de måtte av av spørsmål.

Målsettinger

Som navnet på tiltaket tilsier, arbeider vi for **likeverd** og **like rettigheter** for disse gruppene, både i storsamfunnet og innad i de forskjellige innvandrer- og flyktningmiljøene. I tillegg arbeider vi for at de som har måttet flykte fra straffeforfølgelse og hets fra samfunnet i hjemlandet, skal få et fristed i Norge.

Økonomiske rammer

I 2017 bevilget Bufdir kr. 285.000,- til videreføring av arbeidet i tiltaket «*Likeverd*».

Tallmateriale fra tiltaket «Likeverd» i 2017

Totalt antall henvendelser:	837
Fra antall personer:	90
Med bakgrunn fra antall land:	30

I tillegg kommer flere møter med andre frivillige organisasjoner, politikere og innledninger på møter/seminarer, følge med som fullmektig i nemndmøter i UNE, bistand i forbindelse med rettsaker samt kontakt med journalister i forbindelse med oppslag i media.

Vi fører nå ikke statistikk over kjønn lenger av den enkle grunn at vi også mottar henvendelser fra personer som ikke ønsker å definere seg etter de vanligste kjønnskategoriene. Henvendelsene kommer fra alle kjønn.

Status:

Ungdom (Æresrel. vold/tvangsekteskap):	30
Asylsøkerbakgrunn:	34
Andre (Råd, info, inngåelse av ekteskap, familieforening):	26

Bakgrunn fra følgende land:

Afghanistan	Malaysia
Burundi	Marokko
Colombia	Namibia
Egypt	Nigeria
Etiopia	Norge
Eritrea	Palestina
Honduras	Pakistan
India	Russland
Irak	Spania
Iran	Somalia
Jemen	Statsløs
Kenya	Storbritannia
Kina	Syria
Kamerun	Uganda
Libanon	Vietnam

Kommentarer til statistikkene

Menneskene bak tallene

Som statistikkene viser, henvendte 90 LHBTI-personer seg til SEIF i 2017.

I 2017 opplevde vi en fortsatt økning i antall personer LHBTI som henvendte seg for bistand, sammenlignet med årene før. Ser vi på arbeidet blant LHBTI i hele perioden 2008-2017 har antall personer LHBTI som henvender seg til SEIF for bistand økt fra **25** til **90**, en økning på hele **260%**.

Storparten (34) av de som henvendte seg, gjorde det i forbindelse med sin asylsak, mens 30 var ungdom med store problemer med sin familie eller miljø på grunn av sin legning. 26 kom til SEIF for informasjon, råd og bistand i forbindelse med inngåelse av ekteskap/samboerskap med herboende, skilsmisse og andre problemstillinger. Vi opplevde også at de hjelpesøkende kom fra et stort antall forskjellige land. Her ser vi også en økning fra tidligere asylsøkere som har fått opphold, og som deretter henvender seg med andre problemstillinger.

Et kunnskapskrevende arbeid

Som tallmaterialet viser, kom henvendelsene fra mennesker med bakgrunn fra **30** land rundt om i verden. For å bistå dem på best mulig måte, kreves det betydelig kunnskap, både om lover med hensyn til LHBTI og praktisering av disse i en lang rekke land, i tillegg til tradisjoner og holdninger i samfunnet. Dette har vi måttet opparbeide på SEIF gjennom innhenting av data, rapporter og lange samtaler med mennesker fra de berørte landene.

Mange asylsøkere som henvendte seg hadde fått avslag på sin søknad, enten fordi utlendingsmyndighetene ikke la til grunn at søkeren var LHBTI, de mente at vedkommende ville være så diskret med sin legning ved retur hjemlandet at det ikke ville bli oppdaget, eller de mente at forholdene for LHBTI i hjemlandet ikke var ille nok til å utgjøre forfølgelse i utlendingslovens forstand.

Det har pågått et arbeid hos utlendingsmyndighetene for å øke kompetansen vedrørende asylsøkende LHBTI, men her gjenstår fortsatt mye. Det har blitt langt større fokus på legning som identitet enn tidligere, og vi ser at mange nyankomne, ofte unge asylsøkere fra land hvor homofili er tabu og straffbart, ofte sliter med å reflektere godt nok rundt sin legning i asylintervjuet til å bli trodd. Utlendingsmyndighetene evner ofte ikke å kombinere kunnskap om LHBTI med elementær kulturkunnskap. I mange asylsaker står det følgelig om å forklare utlendingsmyndighetene hvorfor for eksempel ugandere og iranere på 19-20 år ikke har vestlig språk og begrepsapparat rundt legning. For mange er asylintervjuet hos UDI første gang vedkommende skal snakke åpent om sin legning. Vi opplevde høsten 2015 en stor økning i avslag fra UNE begrunnet i at vedkommende ikke «reflekterte godt nok» rundt legningen sin i asylintervjuet. Noen av disse sakene har vi i 2016 og 2017 kjempet i rettssystemet, hvor vi opplever både gjennomslag og tilbakeslag som viser et stort behov for prinsipielle avklaringer, noe vi arbeider aktivt med nå i 2018 i samarbeid med andre organisasjoner på fletet. UNE svar hittil i sakene hvor vi har fått gjennomslag i retten, har vært å anke.

I andre saker var informasjonen om den seksuelle legningen kommet etter avholdt asylintervju, i noen tilfeller også i lang tid etter endelig avslag. Vår kunnskap ble sentral når vi bisto med å skrive tillegg til klage i asylsaker, skrev omgjøringsbegjæringer og deltok som fullmektig i nemndmøter med personlig fremmøte. Etter høyesteretts dom i mars 2012, ble det fastslått at LHBTI ikke kan henvises til å leve i skapet i hjemlandet. Argumentasjonen fra utlendingsmyndighetene har deretter blitt at stadig flere land er trygge for LHBTI som lever åpent, samt at stadig fler ikke har sannsynliggjort legningen sin. Vi tør påstå det har blitt langt vanskeligere å bevise legning for utlendingsmyndighetene de siste årene.

Kunnskap om de enkelte miljøenes holdninger til homofili og tradisjoner er også nødvendig for å hjelpe de unge, barn av 1. generasjon innvandrere/flyktninger, i krisesituasjoner. Deres familier forholder seg til sønnene eller døtrene legning som tap av ansikt og ære, og reagerer ofte med vold, trusler og planlagte tvangsekteskap for å bevare familiens ære. Vårt arbeid er da, i samarbeid med den unge, å finne trygt bosted og hjelpe med alt det praktiske. Vår kunnskap blir da avgjørende for å kunne legge fram saken for de offentlige etater som må inn i bildet med bistand, og for å iverksette de nødvendige sikkerhetstiltakene. I 2017 bistod vi også flere av de unge utsatt for hatkriminalitet fra de forskjellige innvandrer- og flyktningmiljøene.

Et resurskrevende arbeid

Statistikkene viser henvendelsene kom fra **90** personer, som vi hadde møte med eller telefonisk kontakt med hele **837** ganger. Dette viser at hver enkelt av de hjelpesøkende kom med kompliserte problemstillinger som krevde både kunnskap og tid for å bistå med på en skikkelig måte. Dette er hovedgrunnen til at vi søker Bufdir om ekstra resurser også videre framover, da vi allerede har erfart hvor krevende arbeidet med problemløsning i enkeltsaker kan være når det gjelder LHBTI.

I følge tall fra utlendingsmyndighetene har antall asylsøkende LHBTI, som oppgir legning som asylgrunn, steget de siste årene. UDI har opplyst at de i 2015 fattet vedtak i 68 saker hvor legning var anført som asylgrunn. Av disse fikk 45 avslag fra UDI og 21 innvilget opphold. Tallene er svinnende lave tatt i betraktning at UDI fattet vedtak i 11.884 asylsaker i 2015. Knappe 0,6 % av asylsøkerne anførte altså legning som asylgrunn i 2015. Vi har ikke mottatt tallene for 2016 og 2017, men tatt i betraktning den kraftige nedgangen i asylsøknader generelt, er det ingenting som tyder på at tallet har steget. Det er etter vårt syn åpenbart at det fortsatt er mange asylsøkende LHBTI som ikke tør fortelle om legningen sin. SEIFs arbeid er viktig på dette området da vi i mange saker bistår asylsøkere med å fortelle om den egentlige grunnen for flukten, nemlig vedkommendes legning. Dette dreier seg om en liten gruppe mennesker med svært reelt behov for beskyttelse, og sakene er svært arbeidskrevende. I 2017 og 2018 har vi også sett at UNE har kalt inn til nemndmøte i flere saker, og det store flertallet av disse har fått positivt utfall, mens et fåtall bringes videre i rettsystemet.

SEIF har en særlig spisskompetanse på området og vi representerer en betydelig andel av asylsøkende LHBTI rundt om i Norge. Med våre 7 kontorer rundt om i landet etter at vi høsten 2017 åpnet nytt kontor i Tromsø, er SEIF reelt landsdekkende. Vi blir oppsøkt av LHBTI fra alle deler av landet. Med et så lite antall asylsøkende LHBTI vil det være umulig å opparbeide kunnskap og erfaring på området i organisasjoner og offentlige instanser rundt om i landet. SEIF fungerer her som en sentral kunnskapsbank med rekkevidde på landsbasis. Vi ser også at LHBTIs egne organisasjoner, slik som Fri, Skeiv verden og Skeiv Ungdom, henviser til SEIF. I 2015 var vi nødt til å utvide antall dagsverk i «Likeverd» for å kunne møte

den økte pågangen av komplekse og arbeidskrevende saker, og i 2016 og 2017 har pågangen økt ytterligere.

Høyesterett og utlendingsmyndighetene:

I mars 2012 avsa høyesterett dom angående en kurdisk irakisk LHBTI som hadde fått endelig avslag i UNE. Høyesterett kom til den slutningen at LHBTI ikke kan pålegges å skjule sin legning ved retur, med mindre det ble gjort av egen fri vilje, og ikke av frykt for grove represalier. Etter dommen har vi sett at UNE har endret argumentasjon i avslagene. På den ene siden, har utlendingsmyndighetene hevet beviskravet på seksuell legning, noe som for den enkelte kan være svært vanskelig å bevise, slik at flere ikke blir trodd om legningen sin. På den andre siden, kommer de stadig oftere til at LHBTI av eget ønske kommer til å leve så diskret som LHBTI i hjemlandet at de ikke vil bli oppdaget. Det viser seg her at utlendingsmyndighetene er svært tilpasningsdyktige når det gjelder domsavsigelser i det norske rettsapparatet.

Et liv i Norge uten ID:

Etter innvilgelse av oppholdstillatelse i Norge, enten som flyktning eller på annet grunnlag, møter stadig flere LHBTI problemer når både UDI og UNE avslår å utstede reisebevis/utlendingspass. Dette begrunnes med tvil om identiteten til vedkommende, eller så argumenteres det med at vedkommende kan dra tilbake til opprinnelseslandet for å få utstedt pass. For LHBTI som har flyktet fra opprinnelseslandet på grunn av legning, er det av åpenbare årsaker uaktuelt å dra tilbake for å få utstedt pass.

Denne problemstillingen berører ikke bare LHBTI, men stadig flere mennesker med innvilget oppholdstillatelse i Norge, som må leve videre uten ID-papirer.

Her er noen eksempler på ting man da er forhindret fra. Listen er ikke uttømmende:

- Åpne bankkonto (nødvendig for å motta lønn, betale regninger, etc).
- Ta førerkort
- Studere ved høyskole eller universitet (her kreves legitimasjon for innskrivning)
- Motta støtte fra Lånekasse (krever bankkonto i eget navn i norsk bank)
- Jobbe i pleie- og omsorgsykker (krav om ID-papirer)
- Jobbe i en rekke yrker hvor det er krav om ID, slik som bygg- og anlegg, renhold, sjåfør, pleie og omsorgsykker, etc.
- Reise utenlands

I tillegg til å ta dette opp politisk, arrangerer SEIF nå gruppesøksmål for å kreve at det utstedes et gyldig ID-dokument, i tråd med flyktingekonvensjonen som igjen bygger på den stolte norske arven etter Nansen og nansenpasset. Vi vant høsten 2015 saken i Oslo Tingrett, men staten har anket dommen. Borgarting lagmannsrett opprettholdt tingrettens dom i februar 2017¹, en svært viktig prinsipiell seier for flyktninger i Norge. Staten anket dommen til Høyesterett for 3 av de 7 flyktingene, og Høyesterett behandlet saken høsten 2017. Her stilte SEIF og NOAS som partshjelpere i tillegg til UNHCR (FNs høykommisær for flyktninger). Dette var første gang UNHCR stilte med egen advokat for å fremme sitt syn i norsk Høyesterett. Til tross for dette ga Høyesterett² staten medhold i at en liten gruppe flyktninger

1 Borgarting lagmannsrett dom LB 2016-3734 <https://udiregelverk.no/no/rettskilder/underrettsavgjorelser/lb-2016-3734/>

2 <https://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/avgjorelser/2017/avgjorelser-oktober-2017/saknr-2017-670-anonymisert.pdf>

skal utelukkes fra retten til å ha ID-papirer i Norge, stikk i strid med UNHCRs anbefalinger. Totalt sett varnt 5 av de syv flyktingene frem, hvilket viser at UNE har begått feil i den konkrete bevisvurderingen i flertallet av sakene. Vi bistår nå, i samarbeid med advokater og andre organisasjoner, de 2 siste med anke til EMD (Den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg)

Kunnskapsoverføring og erfaringsutveksling

SEIFs arbeid blant LHBTI har på forholdsvis kort tid blitt anerkjent i forskjellige fagmiljøer både i Norge og Europa. Vi har samarbeidet med andre organisasjoner i en rekke enkeltsaker og har blant annet holdt innlendinger på Skeiv verdens samlinger. Vi reiste høsten 2015 til Uganda, hvor vi hadde møter med flere organisasjoner som arbeider med LHBTI i Uganda, og har siden hatt kontakt med noen av de sentrale organisasjonene på området der.

Prosjektleder deltok på seminar i regi av ILGA om LHBTI og asyl i Berlin sommeren 2016.

I 2017 mottok vi flere henvendelser fra studenter ved høyskoler og universiteter for informasjon om vårt arbeid med LHBTI i forbindelse med eksamensoppgaver.

Vi deltok i 2017 i flere offentlige debatter om temaet rundt om i landet.

Som foregående år, samarbeidet SEIF i 2017 nært med LHBTs interesseorganisasjoner. Vi vil her spesielt nevne vårt nære samarbeid med «Skeiv Verden» på landsbasis.

Vi har også bistått med klager til likestilling og diskrimineringsombudet etter at «Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk» trådte i kraft 1. januar 2014. Vi avventer nå en prinsipiell avgjørelse fra likestillingsnemnda angående homofile flyktingers rett til gjenforening med kjæreste / partner. Dette har vært svært problematisk da det for familiegjenforening er krav om å være gift, ha barn sammen eller kunne dokumentere minst to års samboerskap. Flyktingene det gjelder kommer fra land som forbyr likekjønnede ekteskap, og det er svært vanskelig å dokumentere minst to års samboerskap i land hvor slike forhold er forbudt. I praksis har derfor ikke homofile flyktinger samme rett til gjenforening som andre flyktinger. Dette har vi, i tillegg til å ta det opp politisk, klaget inn for diskrimineringsnemnda, som vi nå håper slår fast at dette er diskriminering.

Undersøkelsestur til Uganda

De siste årene har vi opplevd økt pågang fra ugandiske borgere som har søkt asyl i Norge på grunn av legning. Uganda har en svært streng lovgivning mot LHBTI, og forholdene er så ille at utlendingsmyndighetene innvilger ugandere asyl så sant utlendingsmyndighetene legger til grunn at vedkommende faktisk er LHBTI. Utlendingsmyndighetene har likevel i flere saker lagt til grunn at det ikke har medført risiko å bli eksponert som homofil i såvel ugandisk som norsk presse.

I desember 2015 reiste to medarbeidere fra SEIF til Kampala, hvor vi blant annet møtte ugandiske organisasjoner som jobber på feltet. I løpet av 2016 arbeidet vi videre med de kontaktene og den kunnskapen vi tilegnet oss i Uganda, og dette har blant annet vist seg nyttig for å gi bistand til den lille gruppen ugandiske borgere i Norge som har søkt vår hjelp.

Arbeidet blant LHBTI – problemstillinger

Vi vil her liste opp noen av de problemstillingene LHBTI kom til SEIF for bistand til i 2017:

- Den unge kom for hjelp i en krise- krisesituasjon. Han/hun måtte umiddelbart flykte fra familiens tvang, vold og drapstrusler.
- Den unge ringte eller kom for en samtale, for å få informasjon om hvilken hjelp de kunne få dersom de hadde behov for det i framtiden.
- Den unge kom for bistand til å flytte til ny landsdel før familien/miljøet fikk vite om den seksuelle legningen. Dette for ikke å bringe skam over familien.
- Den unge var redd for forestående forlovelse eller ekteskapsinngåelse under planlagt ferieopphold, og trengte hjelp til å unngå dette.
- «Komme ut av skapet»-samtaler.
- LHBTI som var blitt angrepet av «moralpolitiet» i de enkelte miljøer, med behov for hjelp til politianmeldelse, helsetjeneste, flytting, m.m.
- LHBTI med behov for bistand etter avslag på asylsøknad hvor søker tidligere ikke har oppgitt sin seksuelle legning.
- Utarbeidelse av tillegg til klager i asylsaker med LHBTI-anførsler.
- Omgjøringsbegjæringer etter endelig avslag hvor vi også bistår i et eventuelt nemndmøte med personlig frammøte.
- Bistand for å inngå ekteskap i Norge.
- Bistand i forbindelse med søknad om familieegjenforening med herboende ektefelle av samme kjønn.
- Samtaler og bistand i forbindelse med samlivsproblemer/skilsmisser.
- Bistand i søknad om reisebevis/utlendingspass.
- Bistand til å kontakte opprinnelseslandets myndigheter for utstedelse av ID-papirer.
- Bistand til bytte av asylmottak av sikkerhetsmessige grunner.
- Bistand i søknadsprosesser med NAV, helsetjeneste, boligkontor, etc.
- Bistand i arbeidstvister.
- Bringre saker inn for retten i samarbeid med advokat.

Tiltaket Likeverd – det videre arbeidet

Vi vil fortsette å arbeide for **likeverd** og **like rettigheter** for LHBTI, både i storsamfunnet og innad i de forskjellige miljøene. I tillegg vil vi arbeide for at de som måtte flykte fra straffeforfølgelse og hets i hjemlandet, skal få et fristed i Norge.

Når det gjelder ungdom, barn av 1. generasjon innvandrere/flyktninger, vil SEIF fortsette å være det stedet hvor de kan henvende seg i tillit for råd og info eller for praktisk bistand i krisesituasjoner. Vi vil i tillegg, dersom brudd med familien er nødvendig, følge opp disse ungdommene så lenge de har behov og ønske om det. Dette arbeidet vil utføres på landsbasis.

Vi har fortsatt en stor utfordring når det gjelder asylsøkere med LHBTI anførsler, både i enkeltsaker og på et prinsipielt nivå. Vi vil derfor fortsette med å bistå den enkelte med utfyllende dokumentasjon og landinfo når det gjelder klage eller omgjøringsbegjæring. Vi vil også bruke resurser på å delta som fullmektig i nemndmøter med personlig frammøte, og samarbeide med advokat om saker for retten.

Vi vil fortsette arbeidet med bistand i søknader om reisedokument/utlendingspass for de med lovlig opphold. SEIF vil i 2018 fortsette å fokusere på problemstillingen overfor både nasjonale og internasjonale organer.

Vi vil fortsette å bistå med informasjon, råd og henvisning til rette instans til en hver LHBTI som henvender seg til et av våre kontorer rundt om i landet.

SEIF vil fortsette samarbeidet med fagmiljøer både i Norge og internasjonalt.

Vi vil samtidig fortsette samarbeidet med andre frivillige organisasjoner i Norge og med erfaringsoverføring både ovenfor myndigheter og samfunnet for øvrig. Dette vil gjøres blant annet i møter, med foredragsvirksomhet, gjennom utarbeidelse av dokumenter i forbindelse med problemstillingen og gjennom kontakt med media.

Spesielle utfordringer

SEIF erfarer fortsatt at «moralpolitiet» i de forskjellige miljøene er svært aktive når det gjelder LHBTI. LHBTI blir angrepet på gata, både verbalt, men også utsatt for grov vold. Selv om de får bistand til å flytte til ny landsdel, opplever vi at informasjonen blir formidlet til det nye miljøet på svært kort tid og angrepene fortsetter.

Dette er en problemstilling som krever innsats både fra de frivillige organisasjonene og ikke minst myndighetene.

Homofile gutter forteller oss om svært grov vold som de er blitt utsatt for i familien, spesielt fra far. Det virker som om far, hvis han får mistanke om tenåringsønnens seksuelle legning, juler opp gutten for å «lage ordentlig mannfolk» av han.

Her kreves en innsats fra det offentlige (skole, helsetjeneste, politi, barnevern) for å ta vold mot spesielt gutter alvorlig. Her kreves også et arbeid for holdningsendringer innad i miljøene.

LHBTI henvender seg til SEIF angående svært vanskelige forhold på asylmottak. Grunnet tettbodddhet og mangel på privatliv er det vanskelig både for menn og kvinner å skjule sin legning og de blir hetset av andre beboere. Ledelsen av mottakene mangler ofte kunnskap og erfaring for å verne om de utsatte. Dessuten kommer størsteparten av asylsøkerne i Norge fra land hvor LHBTI er tabubelagt og ofte straffbart. Derfor opplever mange asylsøkende LHBTI store problemer med andre beboere på mottak, og vold og trusler er ikke uvanlig.

Her kreves i første omgang en innsats med erfaringsoverføring til ledelsen av asylmottakene – et arbeid SEIF vil kunne utføre med de nødvendige resurser. Videre trengs det fokus på dette på et politisk plan. Ut i fra de tilbakemeldingene vi får, virker desentraliserte mottak i sentrale strøk å være den beste løsningen.

Vi ser også behovet for fortsatt erfaringsoverføring til utlendingsmyndighetene, både for at de skal kunne detektere problemstillingen LHBTI ved søknad om asyl, og for å utdype kunnskapen om denne gruppens livssituasjon i de forskjellige samfunn rundt om i verden. Her vil SEIF kunne spille en nøkkelrolle da vi besitter kunnskap både om LHBTI, om utlendingsrett generelt og ikke minst kulturkunnskap. Vi ser svært uheldige utslag i enkeltsaker når utlendingsmyndighetene har fått fokus på LHBTI ut fra norsk kontekst, men ikke evner å sette dette i sammenheng med elementær kulturkunnskap om områdene den enkelte asylsøker kommer fra. Slik blir mange ikke trodd på sin legning, og blir i ytterste konsekvens returnert til land Norge offisielt ikke sender homofile tilbake til, slik som Uganda.

I 2016 og 2017 så vi en ytterligere brutalisering av utsendelser generelt, hvilket dessverre også har rammet asylsøkende LHBTI. Til tross for at vi i 2017 opplevde gjennomslag i en stor andel av LHBTI asylsakene SEIF jobbet med, opplevde vi også utsendelser av personer som vi, ut i fra møter med den enkelte og dennes kjæreste, ikke hadde grunn til å tvile på var homofile.

Utsendelsestempoet for personer UNE ikke har tatt seg bryet med å møte før de avgjør om vedkommende faktisk er homofil eller ikke, har blitt skremmende høyt. Dette er helt klart et stort problem for rettsikkerheten.

På verdensbasis ser vi at situasjonen for LHBTI mange steder blir stadig farligere. I en rekke land kommer fordømmelsene fra politikere, media og religiøse ledere, mens lovgivende forsamlinger fremmer lover for å straffeforfølge LHBTI. Med en slik utvikling blir det enda viktigere å fortsette arbeidet for likeverd og like rettigheter for LHBTI i Norge, både for herboende og, ikke minst, de som søker trygghet i landet vårt. Dette er ikke et arbeid utlendingsmyndighetene er i stand til å føre alene.

Videre økonomiske rammer

Stadig flere LHBTI oppsøker eller blir henvist til SEIF for bistand. Informasjonen har nådd ut om at det er hjelp å få og hvor de kan få denne hjelpen, og vi på SEIF ser det som positivt at denne gruppen henvender seg til oss i tillit. Vi ser også at negative holdninger innad i de forskjellige miljøene som gir utslag i hets og vold mot LHBTI. Og i tillegg, gjennom den stadig økende kontakt med LHBTI, får vi innsikt i flere problemstillinger som krever

spisskompetanse og resurser. Arbeidet for **likeverd** og **like rettigheter** for LHBTI krever en innsats over lengre tid.

For å kunne bistå denne svært utsatte gruppen midt blant oss, forutsettes det at bevilgende myndighet avsetter økonomiske resurser som også nødvendigvis må øke i takt med den økningen av henvendelser for bistand som SEIF har opplevd de siste årene.

I 2009 mottok SEIF kr. 250.000 i støtte til tiltaket «Likeverd». Støtten var i 2016 økt til kr 285.000 etter klagebehandling, og har siden vært uendret. I 2017 bistod vi nær tre ganger så mange LHBTI som i 2009. Vi kan kun konstatere at arbeidet med LHBTI krever større ressurser enn vi mottar for dette arbeidet. Vi ber helt enkelt om bærekraftige rammer for å kunne gi skikkelig bistand til denne særlig sårbare gruppen LHBTI som har behov for vår spisskompetanse – kompetanse som ikke finnes andre steder.

Sist men ikke minst:

Hvordan bevise at noen faktisk er homofil? Dette er den absurde problemstillingen som dessverre oppstår en enkelte asylsaker. Som nevnt over, er det mange som finner det vanskelig å sette ord på legningen sin når de for første gang i sitt liv skal forklare seg om dette under asylintervjuet etter kort tid i Norge. Mange kommer fra land hvor de begrepene som vanligvis brukes for å beskrive legning i Norge, helt enkelt ikke eksisterer på hjemlandets språk. Det oppstår da fort misforståelser og uklarheter som gjør at UDI ikke tror på at vedkommende reelt sett er homofil.

Vi ser da at de sakene UNE behandler i nemnd med personlig fremmøte, i de aller fleste tilfeller får positivt utfall av den enkle grunn at beslutningstakerne i UNE da får møte personen det gjelder og på den måten får oppklart eventuelle uklarheter og tvil. Problemet oppstår først og fremst i sakene hvor UNE kun har skriftlig behandling og dermed ikke får møtt den det gjelder. UNE bestemmer selv hvordan de vil behandle saken, og for oss som jobber med dette og faktisk treffer menneskene det gjelder, fremstår UNE utvalg av hvem de vil møte som fullstendig vilkårlig.

Når en sak så bringes inn for retten, og temaet er hvorvidt vedkommende faktisk er homofil, ser vi at mange dommere er svært tilbakeholdne og heller gir staten medhold. Dette gjelder heldigvis ikke alle, men Borgarting lagmannsrett avsa i vår en dom, men dissens, hvor de la til grunn at vedkommendes mannlige ekskjæreste samt hans nåværende mannlige samboer snakker sant «men asylsøkeren har en egeninteresse i å fremstå som homofil», så verken disse sine vitnemål, eller vitnemål fra organisasjoner og andre eksperter, ble tillagt avgjørende vekt. Om dette blir stående, står homofile asylsøkere overfor et enorm rettsikkerhetsproblem hvor det rett og slett er umulig å bli trodd på å være homofil om saken bringes inn for retten. SEIF arbeider nå sammen med andre organisasjoner på feltet med å bringe dette inn for Høyesterett for en prinsipiell avklaring.

Kampen fortsetter for fullt i 2018.

SEIF, mars 2018.